

Kısmi bölünme sonucunda devralınan gayrimenkulün enflasyon düzeltmesinde dikkate alınacak düzeltmeye esas tarihi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[VUK-3-2791]-617096
Tarih	13.05.2024

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Tanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : E-11395140-105[VUK-3-2791]-617096

13.05.2024

Konu : Düzeltmeye Esas Tarih Hakkında

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; şirketinizin aktifinde bulunan dört adet arsa vasıflı gayrimenkul bulunduğu, bu gayrimenkullerin 1/12/2018 tarihinde ... A.Ş.'nin aktifine girdiği, söz konusu gayrimenkullerin ... A.Ş.'den 17/2/2021 tarihinde kısmi bölünme işlemi sonrası yeni kurulan ... A.Ş. şirketine sermaye olarak koyulduğu, daha sonra söz konusu gayrimenkullerin ... A.Ş. şirketinden 8/8/2023 tarihinde şirketinize kısmi bölünme sonucunda sermaye olarak koyulduğu, bu durumda gayrimenkullerin enflasyon düzeltmesi değerlemesi yapılırken iktisap tarihinin ... A.Ş.'nin aktifine giriş tarihinin mi, yoksa ... A.Ş.'nin aktifine giriş tarihinin mi dikkate alınacağı konusunda Başkanlığımız

görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 174 üncü maddesinde, "*Defterler hesap dönemi itibarıyla tutulur. Kayıtlar her hesap dönemi sonunda kapatılır ve ertesi dönem başında yeniden açılır.*

Hesap dönemi normal olarak takvim yılıdır.

Şu kadar ki, takvim yılı dönemi faaliyet ve muamelelerinin mahiyetine uygun bulunmayanlar için, bunların müracaatı üzerine Maliye Bakanlığı 12 şer aylık özel hesap dönemleri belli edebilir.

Yeniden işe başlama veya işi bırakma hallerinde, hesap dönemi içinde bir yıldan eksik olan faaliyet süresi, hesap dönemi sayılır.

...",

- Mükerrer 298 inci maddesinde, "A) *Malî tablolarda yer alan parasal olmayan kıymetler aşağıdaki hükümlere göre enflasyon düzeltmesine tâbi tutulur.*

1. Kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri fiyat endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dahil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde % 10'dan fazla olması halinde malî tablolarını enflasyon düzeltmesine tâbi tutarlar. Enflasyon düzeltmesi uygulaması, her iki şartın birlikte gerçekleşmemesi halinde sona erer.

...

- Geçici 33 üncü maddesinde, "*Geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere (...) ve 2022 hesap dönemleri (kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerde 2022 ve 2023 yılında biten hesap dönemleri itibarıyla) ile 2023 hesap dönemi geçici vergi dönemlerinde mükerrer 298 inci madde kapsamındaki enflasyon düzeltmesine ilişkin şartların oluşup oluşmadığına bakılmaksızın mali tablolar enflasyon düzeltmesine tabi tutulmaz.*

Mükerrer 298 inci maddenin (Ç) fıkrası uygulaması açısından, birinci fıkrada enflasyon düzeltmesi yapılmayacağı belirtilen dönemler enflasyon düzeltmesi şartlarının gerçekleşmediği dönem olarak değerlendirilir.

31/12/2023 tarihli mali tablolar, enflasyon düzeltmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltmesine tabi tutulur. Yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kâr/zarar farkı geçmiş yıllar kâr/zararı hesabında gösterilir. Bu şekilde tespit edilen geçmiş yıl kârı vergiye tabi tutulmaz, geçmiş yıl zararı zarar olarak kabul edilmez.

...

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir."

hükümleri yer almaktadır.

Diğer taraftan, 30/12/2023 tarih ve 32415 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 555 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 2023 hesap dönemi ve düzeltme şartlarının gerçekleşmesine/varlığına bağlı olarak (geçici vergi dönemleri dâhil) izleyen hesap dönemlerine ilişkin olarak enflasyon düzeltmesine tabi tutulacak mali tabloların ve 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrası ile geçici 33 üncü maddesine göre yapılacak düzeltme işlemlerinin usul ve esasları belirlenmiştir.

Mezkur Tebliğin;

- "Enflasyon düzeltmesinin mahiyeti" başlıklı 4 üncü Maddesinde, "(1) Genel anlamda enflasyon düzeltmesi, paranın satın alma gücündeki değişimler nedeniyle gerçek durumu ifade edemeyen mali tabloların, gerçek durumu ifade eder hale gelmelerini sağlamak üzere düzeltme işlemine tabi tutulmasıdır.

213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasında enflasyon düzeltmesi, 'mali tablonun ait olduğu tarihteki satın alma gücü cinsinden hesaplanması' şeklinde tanımlanmıştır. Buna göre enflasyon düzeltmesi, mali tablolarda yer alan parasal olmayan kıymetlerin Türk Lirası değerlerinin, tablonun ait olduğu tarihteki değerine yükseltilmesinden ibaret bir işlemdir.

...",

- "Düzeltilme sırasında göz önünde bulundurulacak temel ilkeler" başlıklı 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında, " d) İktisadi işletmeye dâhil olup düzeltme işlemine konu olan parasal olmayan kıymetlerin, işletme ile aidiyeti, düzeltmeye esas tarih ve bedellerinin tevsiki zorunludur.",

- "Uygulanacak düzeltme katsayıları" başlıklı 17 nci maddesinin 4 üncü fıkrasında,"31/12/2023 tarihinden öncesine rastlayan (5520 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi ile 193 sayılı Kanunun 81 inci maddesinde belirtilen ve mukayyet değerleriyle yapılan) devir, nev'i değişikliği ile tam ve **kısmi bölünme işlemleri nedeniyle işletme aktifinde yer alan iktisadi kıymetlerin düzeltmeye esas tarihi olarak devir tarihi değil söz konusu kıymetlerin devir alınan, nev'i değişen veya bölünen işletmenin envanterine alındığı; birleşmede ise birleşilen kurumun kayıtlarına intikal ettiği (Tebliğin bu maddesinde ayrıntıları gösterilen) tarih düzeltmeye esas tarih olarak dikkate alınacaktır."**

açıklamalarına yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen açıklamalara göre; kısmi bölünme işlemi nedeniyle işletmelerin aktifinde yer alan iktisadi kıymetlerin düzeltmeye esas tarihi olarak kısmi bölünme tarihi değil, devir alınan veya bölünen kurumdaki envanterine alındığı tarih, düzeltmeye esas tarih olarak alınacaktır.

Buna göre şirketinizce 31/12/2023 tarihi itibarıyla yapılacak enflasyon düzeltmesinde, söz konusu gayrimenkuller için düzeltmeye esas tarih olarak ... A.Ş.'nin bahsi geçen gayrimenkulleri envantere aldığı tarihin dikkate alınması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026